

T.C.

UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

HUKUK BÖLÜMÜ

ESAS NO : 1992/31

KARAR NO : 1992/34

ÖZET: Trafik kazası nedeniyle, meydana gelen zarara karşı, üzerine ihtiyati tedbir konulan kamyonun, kayıtları araştırılmadan vergi dairesince, araç sahibinin vergi borcundan ötürü satılması işleminin iptali için açılan davanın, idari yargı yerinde çözümlenmesinin gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : Ali Rıza Bertiz

Karşı taraf : Defterdarlık (Aslanbey Vergi Dairesi Müdürlüğü)

O L A Y : Davacı, (Ali Rıza Bertiz) e ait minibüsün, Veli

Yüce yönetimindeki Ali Çeviğe ait 46 AZ 929 plakalı kamyonla çarpışması sonucu meydana gelen zararın tazmini istemiyle açılan davada, dava konusu kamyonun 3. şahıslara devrinin önlenmesi için 4.11.1988 tarihinde ihtiyati tedbir konulmuş ve açılan tazminat davası 11.7.1989 tarihinde sonuçlanmıştır.

Tedbir kararı konulan kamyon Aslanbey Vergi Dairesi tarafından malik Ali Çeviğin vergi borcu nedeniyle 6183 sayılı Kanun hükümleri uyarınca haczedilerek Hanifi Genç'e satılmıştır.

Davacı Ali Rıza Bertiz 2.11.1989 tarihinde, Kahramanmaraş İcra Tetkik Mercii Hakimliğine başvurarak ihtiyati tedbir konulan kamyonun kayıtları incelenip Kanunun aradığı şartlar yerine getirilmeden, vergi dairesince 28.6.1989 tarihinde ihaleyle yapılan satışının iptaline karar verilmesini istemişti

Kahramanmaraş İcra Tetkik Mercii Hakimliği; 18.12.1989 gün ve 289-331 sayıyla; dava konusu otunun Ali Çeviğin vergi borcu nedeniyle haczedildiği trafik kaydına tedbir şerhi konulduğunu, haczen satışla tazminat hükmüne ilişkin ilamın icrası esnasında muttali olunduğunu bu nedenle istihkak iddiasının süresinde yapıldığı belirtilerek, haczedilen malın menkul hükmünde olduğu ve 6183 sayılı Kanunun 99. maddesinin gayrimenkul malların ihalesi ile ilgili olan ihalenin vergi borcundan kaynaklandığı, satışı gerçekleştiren makamında Vergi Dairesi olması sebep ve gerekçesiyle davanın çözümünün idare mahkemesine ait bulunduğuna, mahkemelerinin görevsizliğine karar vermiştir. Karar temyiz edilmeyerek kesinleşmiştir.

Davacı aynı istekle 10.5.1990 tarihinde idare mahkemesine başvurmuş

Gaziantep İdare Mahkemesi; 10.5.1991 gün ve E.1990/363, K.1991/855 sayıyla: 2576 sayılı Kanunun değişik 2. ve 6. maddeleri uyarınca ve Vergi Dairesi tarafından takibedilen vergi alacağı nedeniyle 6183 sayılı Kanun hükümleri çerçevesinde gerçekleştirilen satışın iptali istemine ilişkin davanın, vergi mahkemesinin görevine girdiğinden bahisle görevsizlik kararı vermiş, karar temyiz edilmiyerek kesinleşmiştir.

Dosyanın vergi mahkemesine gönderilmesi üzerine Gaziantep Vergi Mahkemesi 11.12.1991 gün ve 1507-1464 sayıyla: Uyuşmazlık, davalı idarece sa

lan aracın davacının minibüsüne çarparak maddi hasar verdiğini bu nedenle trafik kaydına ihtiyati tedbir koydurduğu halde, kendisinin haberi olmadan ihale suretiyle yapılan satışın iptaline ilişkin bulunduğu, bu durumda davanın satışı yapılan araç sahibinden alacaklı olduğunu iddia etmesiyle özel hukuku ilgilendiren bir alacak borç ilişkisi doğduğu, bu sebeple davanın çözümünün adli yargının görevine girdiği gerekçesiyle görevsizlik kararı vermiş, karar temyiz edilmeyecek kesinleşmiştir.

Davacı vekili 19.6.1992 tarihli dilekçeyle görevli yargı yerinin belirlenmesini istemiş; dosya, Vergi Mahkemesi Başkanlığının 27.7.1992 gün ve 1991/1507, 1992/1464 sayılı yazıları ekinde Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderilmiştir.

Olayda icra tetkik merci İdare Mahkemesini, İdare Mahkemesi Vergi Mahkemesini, Vergi Mahkemesi de adli yargıyı görevli gören kararlar vermiştir. İdare ve Vergi Mahkemelerinin idari yargı gurubunda bulunmaları nedeniyle 2247 sayılı Kanununun 14. maddesine göre uyuşmazlık, adli ve idari yargı yerleri arasında oluşmuş bulunmaktadır.

İNCELEME VE GEREKÇE: Türk Milleti adına karar veren Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü, Mustafa Şahin'in Başkanlığında, Şükrü Kaya Erol, Dr. Ekrem Serim, Alp Yüksel Fırat, Ahmet Çolakoğlu, Osman Şimşek, ve İlhami Uğur Yılmazın katılmaları ile yaptığı 28.9.1992 günlü toplantıda, Raportör Hâkim Ayten Anıl'ın raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; toplantıya Yargıtay Başsavcısı yerine katılan Savcı İsmet Gökalp ile Danıştay Başsavcısı yerine katılan Savcı M. İlhan Dinç'in, davanın idari yargı yerinde çözümlenmesi gerektiği yönündeki yazılı düşünceleri doğrultusundaki sözlü açıklamaları dinlendikten sonra, gereği görüşülüp düşünüldü:

Dava, trafik kazası nedeniyle meydana gelen zarara karşı üzerine ihtiyati tedbir konulan kamyonun, trafikteki tedbir kaydı araştırılmadan, vergi dairesince, araç sahibinin vergi borcuna mahsuben satılması işleminin iptali istemiyle açılmıştır. Davada istihkak iddiası yoktur. Bu itibarla olaya, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanununun 68. maddesindeki: İstihkak davalarına bakmaya, haczi yapan tahsil dairesinin bulunduğu mahal mahkemesinin yetkili olduğuna ilişkin hükmün uygulanması mümkün değildir.

6183 sayılı Kanunun "İhalenin neticesi fesih ve tescil" başlıklı 99. maddesi: Gayrimenkul malların haciz ve satışının feshini düzenlemiştir. Bu nedenle maddenin menkul mal satışı hükmünde olan araç satışının feshi isteminde uygulanma olanağı yoktur.

Diğer taraftan, Vergi Dairesi bir kamu kurumudur. Vergi alacağının tahsiline ilişkin olarak 6183 sayılı Kanun uygulamaları kamu görevinin icrası yönünde idari işlemler niteliğindedir. Davacının amacı, zarardan doğan alacağın teminatı olan aracın satışının iptal edilmesidir. Olayda bir idari işlemin iptali söz konusudur, bu sebeple davanın çözümünün adli yargının görevine girmediği anlaşılmaktadır.

2576 sayılı Bölge İdare Mahkemeleri, İdare Mahkemeleri ve Vergi Mah-

kemelerinin Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanununun 3410 sayılı Kanunla değişik 6. maddesinde:

"Vergi Mahkemeleri"nin;

a) Genel bütçeye, il özel idareleri, belediye ve köylere ait vergi, resim ve harçlar ile benzeri mali yükümler ve bunların zam ve cezaları ile tarifelere ilişkin davaları,

b) (a) bendindeki konularda 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunun uygulanmasına ilişkin davaları..." çözümleneceği belirtilmiştir.

Olayımızda dava konusu, ne vergi, resim, harç ve benzeri mali yükümlere, nede bunların 6183 sayılı Kanun uyarınca tahsiline ilişkin değildir. Dava, trafik kazası nedeniyle meydana gelen zararın tazminine ilişkin hakkın icrasını temine yöneliktir. Dava ne usul ne de esas yönünden vergiyle ilgili olmayıp vergi alacağının miktarına, nevine, biçim ve tahsil usulüne ilişkin bulunmamaktadır. Davacı, araca ihtiyati tedbir konulmasına rağmen vergi dairesince yalnız amme alacağını teminen satılmış olmasına, kendisinin alacaklılar arasına girmemiş bulunmasına karşın, çıkmaktadır. Bu itibarla dava vergi mahkemesini de ilgilendirmemektedir.

2576 sayılı Kanunun değişik 5. maddesinde : İdare Mahkemelerinin vergi mahkemelerinin görevine giren davalarla ilk derecede Danıştay'da çözümlenecek olanlar dışındaki:

a) İptal davalarını,

b) Tam yargı davalarını..." çözümlenecekleri hükmü yer almıştır.

2577 sayılı Kanunun 2/a. maddesinde de: İdari dava türleri arasında, idari işlemler hakkında, yetki, şekil, sebep, konu ve maksat yönlerinden biri ile hukuka aykırı olduklarından dolayı iptalleri için menfaatları ihlal edilenler tarafından açılan iptal davaları sayılmıştır. Bu itibarla dava konusu, satış işleminin hukuka uygun olup olmadığına idare hukuku kuralları çerçevesinde incelenmesine ilişkin bulunduğundan bu davanın çözümü idare mahkemesinin görev ne girmektedir.

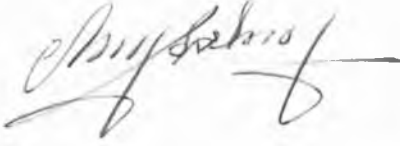
Açıklanan nedenlerle davanın idare mahkemesinde çözümlenmesine, Gaziantep İdare Mahkemesinin görevsizlik kararının kaldırılmasına karar verilmesi gerekmektedir.

.../...

644

SONUÇ: Anlaşmazlığın, niteliğine göre davanın idari yargı yerinde görülmesi gerektiğine, bu nedenle Gaziantep İdare Mahkemesinin 10.5.1991 gün ve E.1990/363, K.1991/855 sayılı görevsizlik kararının kaldırılmasına, 28.9.1992 gününde kesin olarak oybirliğiyle karar verildi.

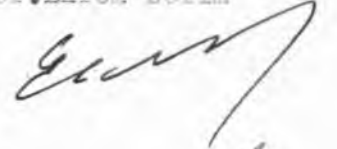
Başkan
Mustafa ŞAHİN



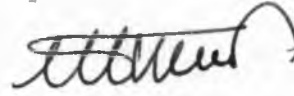
Üye
Şükrü Karıncı



Üye
Dr. Ekrem Serim



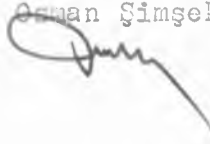
Üye
Alp Yüksel Fırat



Üye
Ahmet Çelikoğlu



Üye
Osman Şimşek



Üye
İlhami Uğur Yılmaz



i/q

Bu kararın Resmî gazete'de yayımı uygundur.

Başkan

